

Franz Kafka

PREOBRAZBA

1. Literararna zvrst: NOVELA

2. Za novelo je značilno, da je krajša prozna pripoved, lahko tudi v verzih. Dogajalni prostor je samo en in vse dogajanje je zaokroženo okoli osrednjega dogodka ali konflikta in se razplete v kratkem času. Konec je presenetljiv in nepričakovan. Nastopa malo oseb. Novela ima dramski trikotnik.

3. Kratka vsebina

Gregor Samsa je trgovski potnik, ki delada bi odplačal očetov dolg. Boji se šefa, vedno je na poti, vedno premalo naredi, močno je obremenjen z družino. Živi z zelo strogim očetom, z materjo ki je podrejena očetu in s sestro. Nekega jutra, ko se zbudi, je preobražen v hrošča. Najprej misli, da samo sanja, a kmalu ugotovi, da je res hrošč. Ko so ga domači videli, tega niso mogli dojeti. Zato je obsojen na samoto. Dogajalni prostor je skrčen na Gregorjevo sobo, le skozi majhno okno Gregor vidi nebo, ki je zmeraj pusto, sivo in oblačno. Družina, v kateri ni ljubezni, se ga sramuje in ga hoče uničiti. Ker je Gregor prej vsak mesec prinesel domov plačo, s katero se je družina preživljala, sedaj to ni bilo več mogoče, zato so začeli oddajati sobe. Gregorja so morali ves čas skrivati pred podnajemniki. Zanj nekaj časa skrbi sestra, kasneje pa se tudi ona naveliča. Gregor spozna, da je vsem odveč in da je nezaželen. Zelo oslabi in naredi samomor, tako da se zvali na hrbet. Najde ga služkinja, ga pomete in ga vrže ven. Po Gregorjevi smrti nastopi odrešitev za vse. Družina se po dolgem času odpravi na sprehod. Oče in mati pazujeta razposajeno hčer in ugotovita, da je mlada in lepa in godna za možitev. Zunanji dogajalni prostor se naenkrat razširi in namesto dežja posije sonce. Preteklost je pozabljena, bistvena je samo bodočnost in prihodnost hčere.

4. Oznaka oseb

GREGOR: je mladenič, ki trdo dela, da bi preživel družino. Ko se spremeni v hrošča je obsojen na samoto. Po srcu je zelo dober in skromen in družini ne zameri krutega ravnanja z njim. Je zelo ubogljiv in natančen. Nikomur noče biti v breme, zato tudi naredi samomor, da bi družini omogočil lepo življenje.

SESTRA GRETA: je edina, ki Gregorju pomaga in pospravlja in si sploh upa v sobo. Vendar se kmalu tudi njej zagnusi. Tudi ona se trudi z delom pomagati družini. Ona je psihično najtrdnjša oseba, ko se Gregor spremeni. Po njegovi smrti se razživi.

OČE: najtežje sprejme sinovo preobrazbo. Je tiran in sina se hoče znebiti. Vanj meče jabolka in ga lovi z metlo. Sedaj ko ni mogel več domov nositi plače je bil zanj popolnoma nekoristen.

MATI: je ljubeča, a ne zmore tega, da bi prišla v njegovo sobo, ker se ji gnusi. Na začetku jo skrbi in Gregor se ji smili, vendar pa proti koncu ne kaže več čustev do njega.

5. Situacije v katerih se osebe znajdejo

Gregor se nekega dne sreča na hodniku z očetom, ki ga začne brez pravega razloga obmetavati z jabolki.

Sestra ne želi, da bi mati videla sina in da bi se ji smilil, saj je zadovoljna s tem, da je sedaj ona v središču pozornosti.

6. Oblika oziroma zgradba

Delo ima tipično novelso zgradbo: tridelno zgrablo nakaže že Kafka, s tremi oštevilčenimi poglavji. V prvem poglavju je zaplet (preobrazba v hrošča), v drugem poglavju je vrh (Gregorjevo duševno in telesno trpljenje v položaju izobčenca), tretje poglavje predstavlja razplet in katastrofo (Gregor podolgem hiranju crkne, družina ga kmalu pozabi).

7. Literarno obdobje: svetovna književnost 20. stoletja.

Vsebina novele je nenavadna, a hkrati povedana kot nekaj vsakdanjega. Pomemben je posameznik in njegovo doživetje sveta. Pisanje je subjektivno, na vse gledamo skozi pripovedovalčeve oči.

8. Jezik, slog pisanja

Novela Preobrazba, je moderna pripovedna groteska, v kateri spoznamo spoj prvin tradicionalne groteske, kot literarne zvrsti in prvin modernega romana. Za Kafko je značilno nadomeščanje stvarnega sveta s sanjskimi vizijami, asociacijami in simboli. V povezavi z vsebino, kamor so ti simboli vstavljeni, pa izraža svoje misli in ideje na grotesken način. Groteska ni samo popačenje, ampak predvsem opozorilni krik pred nečem ogrožajočim. Avtor želi tudi opozoriti, da so problemi nelogični in celo absurdni.

9. Bistvo teksta:

Izstopajočo podobo mrčesa lahko simbolno razlagamo na več načinov:

1. Vzvišen, prezirljiv odnos družine do njenega člana
2. vzvišen odnos družine do posameznika, da mu ne priznava individualnosti
3. vzvišen, prezirljiv odnos družbe do umetnika in umetnosti

Gregor je nekako žrtev okolice, ki ga dokončno umori.

10. Moje mnenje

Zgodba se mi je vsekakor zdela zelo nenavadna in kruta, vendar jo pisatelj dobro predstavi. Odnos družinskih članov do Gregorja, je nesprejemljiv in, meni osebno, nerazumljiv in krut. Gregorjevo mišljenje, ko je skrb za družino nadvladala skrb za njegovo lastno življenje, ki ga je pripeljalo do samomora se mi zdi neumno in nerealno. Drugače pa se mi je zdela zgodba, kot simbolno prikazano bistvo zanimiva in zelo berljiva.

11. O avtorju

Franz Kafka se je leta 1833 rodil v Pragi, v podeželski češko-judovski družini. Oče je v želji po socialnem statusu spremenil jezik družine v nemščino. Franz je sprva želel študirati filozofijo, vendar je pozneje pristal na pravo. Delal je v zavarovalnici. Živel je na meji med revščino in svojim socialnim poreklom. Živel je v času Flauberta, Dostojevskega, Prousta... Pisal je romane, dnevnike, zapiske ter kratke zgodbe. Povsod se je počutil kot tujec in preganjanega od vsega sveta. Umrl je za jetiko leta 1924.